

PRIKAZ IZMENA ZAKONA O OSNOVAMA SISTEMA OBRAZOVANJA I VASPITANJA OBJAVLJENIH U „SL. GLASNIKU RS“, BR. 10/2019

1.Uvod

U „Sl. glasniku RS“, br.10/2019 objavljen je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja (u daljem tekstu: Izmene), kojim su izvršene izmene nedavno donetog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS“, br. 88/17 i 27/18 - dr. zakon) (u daljem tekstu: Zakon).

Kako se navodilo u obrazloženju Predloga Izmene, izmenama zakona se pristupilo kako bi se poboljšala efikasnost sistema obrazovanja i vaspitanja jer se u toku primene ukazalo na potrebu za unošenjem nekoliko konkretnih izmena i dopuna.

Na ovom mestu pozabavićemo se svakom izmenom pojedinačno kroz navođenje konkretnih odredaba članova pre izmene, prečišćenog teksta odredaba nakon izmene i obrazloženja svake konkretne izmene zakona, u cilju razjašnjavanja usvojenih izmena i njihove lakše praktične primene.

Radi lakše preglednosti izvršenih izmena, prečišćeni tekst odredaba zakona koje su izmenjene, u relevantnom delu prikazan je podebljanim fontom („bold“). Brisani delovi odredaba nisu prikazani.

2.Izmene

2.1.Upis u razvojnu grupu

Članom 1. Izmene izvršena je izmena čl. 20. Zakona.

Pre izmena navedeni čl. 20. je glasio:

„U razvojnu grupu u predškolskoj ustanovi, odnosno u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, dete, odnosno učenik upisuje se na osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške, uz saglasnost roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.“

Nakon izmene čl. 20. glasi:

„U razvojnu grupu u predškolskoj ustanovi, odnosno u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju, dete uzrasta od tri godine do polaska u osnovnu školu, odnosno učenik upisuje se na

osnovu mišljenja interresorne komisije za procenu potreba za pružanjem dodatne obrazovne, zdravstvene ili socijalne podrške, uz saglasnost roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika."

Navedenom izmenom preciziran je uzrast deteta koje se na osnovu mišljenja interresorne komisije i uz saglasnost roditelja može upisati u razvojnu grupu u predškolskoj ustanovi, odnosno u školu za obrazovanje učenika sa smetnjama u razvoju. Dakle, to može biti dete uzrasta od tri godine do polaska u osnovnu školu.

2.2. Nova organizaciona jedinica Zavoda za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Članom 2. Izmene izvršena je izmena čl. 43. stav 2 Zakona, tako što je u okviru pomenutog stava dodata nova tačka 4).

Članom 43 je regulisan Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja koji obavlja stručne poslove u oblasti praćenja i vrednovanja stepena ostvarenosti opštih principa, ciljeva obrazovanja i vaspitanja, ostvarivanja standarda postignuća po nivoima i vrstama obrazovanja, kao i druge poslove, u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Pre izmena član 43. stav 2 je glasio:

„Zavod iz stava 1. ovog člana u svom sastavu ima organizacione jedinice - centre, i to:

- 1) Centar za osiguranje kvaliteta rada ustanova;*
- 2) Centar za ispite;*
- 3) Centar za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove."*

Nakon izmene navedeni čl. 43. stav 2 glasi:

„Zavod iz stava 1. ovog člana u svom sastavu ima organizacione jedinice - centre, i to:

- 1) Centar za osiguranje kvaliteta rada ustanova;*
- 2) Centar za ispite;*
- 3) Centar za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove;*
- 4) Centar za obrazovnu tehnologiju."*

Navedenom izmenom Zavodu za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja pored postojećih (Centar za osiguranje kvaliteta rada

ustanova, Centar za ispite, Centar za međunarodna, nacionalna ispitivanja i razvojno-istraživačke poslove) dodata je i četvrta organizaciona jedinica –Centar za obrazovnu tehnologiju.

Članom 3. Izmena je u skladu sa prethodnom izmenom dodat novi čl. 46a koji glasi:

„Centar za obrazovnu tehnologiju

Član 46a

Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja u okviru Centra za obrazovnu tehnologiju obavlja sledeće stručne poslove:

1) učestvuje u planiranju razvoja kvalitetnog digitalnog obrazovanja i u planiranju integracije digitalne komponente u planska dokumenta na nacionalnom nivou, u skladu sa zakonom kojim se uređuje planski sistem Republike Srbije;

2) izrađuje i publikuje instrumente obrazovne politike, radne materijale, preporuke i priručnike za razvoj i sertifikaciju digitalnih veština i kompetencija;

3) razvija i ostvaruje programe obuka u oblasti digitalnog obrazovanja ili drugih obuka iz nadležnosti zavoda koje se ostvaruju korišćenjem interneta;

4) pruža stručnu podršku, razvija metodologiju i instrumente za izradu baza digitalnih obrazovnih sadržaja, otvorenih obrazovnih resursa i softverskih rešenja;

5) razvija i ostvaruje analize za procenu vaspitne i obrazovne dodate vrednosti obrazovne tehnologije kao pokazatelja kvaliteta rada ustanove ili ostvarenih učenjskih postignuća;

6) pruža stručnu pomoć i podršku prilikom praćenja digitalne komponente u okviru samovrednovanja, spoljašnjeg vrednovanja rada ustanova, sprovođenja nacionalnih ispita, sprovođenja nacionalnih ispitivanja, izrade obrazovnih standarda i standarda kvaliteta rada ustanova;

7) priprema izveštaje i publikacije iz oblasti digitalnog obrazovanja."

Novododatim čl. 46a se propisuju stručni poslovi koje u okviru Centra za obrazovnu tehnologiju, kao novododate organizacione

jedinice, obavlja Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja.

2.3.. Oglad i resurni centar

Članom 4 Izmena menjaju se stavovi 4 i 5 čl. 51. Zakona, a stav 13 istog člana se briše.

Stavovi 4, 5 i 13 člana 51. Zakona pre izmena su glasili:

„...“

(4)Odluku o odobravanju programa oglada donosi ministar na osnovu stručne procene i preporuke nadležnog saveta, odnosno zavoda, kao i odgovarajuće institucije kompetentne za predmet oglada, ukoliko nisu podnosioci te inicijative.

(5)Stručna procena, odnosno preporuka iz stava 4. ovog člana donosi se na osnovu kriterijuma koje utvrđuju nadležni savet, odnosno zavod, kao i odgovarajuća institucija kompetentna za predmet oglada, ukoliko nije podnosilac inicijative za uvođenje oglada.

...

(13) Bliže uslove o sprovođenju, proceni i prevođenju oglada u sistem, kao i druga pitanja od značaja za kvalitet oglada propisuje ministar.“

Nakon izmena čl. 51. stavovi 4 i 5 glase:

„(4)Ministar odlučuje o odobravanju oglada i propisuje program oglada, na osnovu stručne procene i preporuke nadležnog saveta, odnosno zavoda, odnosno odgovarajuće institucije kompetentne za predmet oglada, ukoliko nisu podnosioci te inicijative.

(5)Stručna procena, odnosno preporuka iz stava 4. ovog člana donosi se na osnovu kriterijuma koje utvrđuju nadležni savet, odnosno zavod, odnosno odgovarajuća institucija kompetentna za predmet oglada, ukoliko nije podnosilac inicijative za uvođenje oglada.“

Dakle, novim stavom 4 propisano je da ministar odlučuje o odobravanju oglada i propisuje program oglada, na osnovu stručne procene i preporuke nadležnog saveta, odnosno zavoda, odnosno odgovarajuće institucije kompetentne za predmet oglada, ukoliko nisu podnosioci te inicijative, a izbrisan je stav 13 navedenog člana kojim je bilo propisano ovlašćenje ministra da podzakonskim aktom propiše bliže uslove o sprovođenju, proceni i prevođenju oglada u sistem i druga pitanja od značaja za kvalitet oglada.

Članom 5 Izmena menja se čl. 54. Zakona koji se odnosi na Resurni centar.

Pre izmena čl. 54. je glasio:

„(1)Ustanova može da stekne status resursnog centra za asistivne tehnologije u obrazovanju i vaspitanju (u daljem tekstu: resurs centar) radi pružanja podrške deci, učenicima i odraslima kojima je potrebna asistivna tehnologija.

(2)Resursni centar na zahtev ustanove ili interresorne komisije za procenu potreba za dodatnom obrazovnom, zdravstvenom i socijalnom podrškom detetu, učeniku i odraslom vrši procenu potrebe i utvrđuje vrstu asistivne tehnologije za dete, učenika i odraslog; vrši nabavku, održavanje i popravku sredstava asistivne tehnologije; obučava korisnike za upotrebu asistivne tehnologije; omogućava i pomaže razmenu sredstava asistivne tehnologije između korisnika; informiše interresornu komisiju i druge zainteresovane ustanove, organe i organizacije o dostupnim i savremenim asistivnim tehnologijama; uspostavlja i koordinira mrežu stručnjaka za podršku primeni asistivnih tehnologija.

(3)Odluku o dodeli statusa resursnog centra donosi ministar.

(4)Bliže uslove za sticanje statusa resurs centra, organizovanja rada i prestanka važenja statusa zajednički propisuju: ministar nadležan za poslove lokalne samouprave, ministar nadležan za poslove zdravlja, ministar nadležan za poslove socijalne zaštite i ministar.“

Nakon izmena čl. 54. glasi:

„(1)Ustanova može da stekne status resursnog centra (u daljem tekstu: resursni centar) za pružanje stručne podrške deci, učenicima i odraslima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, njihovim porodicama i drugim obrazovnim i vaspitnim ustanovama.

(2)Resursni centar pruža i stručnu podršku prilikom izbora, primene i nabavke asistivne tehnologije u obrazovanju i vaspitanju i prati nove pravce razvoja podrške deci, učenicima i odraslima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom.

(3)Odluku o dodeli statusa resursnog centra donosi ministar.

(4)Bliže uslove za sticanje statusa resursnog centra, organizovanja rada i prestanka važenja statusa propisuje ministar, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove

lokalne samouprave, ministra nadležnog za poslove zdravlja i ministra nadležnog za poslove socijalne zaštite."

Navedenim članom je sada precizirano koja ustanova može da stekne status resursnog centra za pružanje stručne podrške deci, učenicima i odraslima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, njihovim porodicama i drugim obrazovnim i vaspitnim ustanovama, kao i usluge i stručna pomoć koju pruža.

Daje se ovlašćenje ministru da donese odluku o dodeli statusa resursnog centra, kao i da podzakonskim aktom uredi bliže uslove za sticanje statusa resursnog centra, organizovanja rada i prestanka važenja statusa, ali uz prethodno pribavljeno mišljenje ministra nadležnog za poslove lokalne samouprave, ministra nadležnog za poslove zdravlja i ministra nadležnog za poslove socijalne zaštite.

2.4. Ocenjivanje učenika

Članom 6 Izmena vrši se izmena stavova 5, 6, 7 i 11 člana 72. Zakona koji se odnosi na praćenje i ocenjivanje učenika.

Navedeni stavovi člana 72. Zakona pre izmena su glasili:

„(5) Učenik se ocenjuje iz svakog nastavnog predmeta i iz vladanja.

(6) Učenik se ocenjuje najmanje četiri puta u polugodištu, a ako je nedeljni fond časova nastavnog predmeta jedan čas najmanje dva puta u polugodištu.

(7) Na osnovu praćenja i vrednovanja tokom nastavne godine zaključnu ocenu iz nastavnog predmeta utvrđuje odeljenjsko veće koje čine nastavnici koji predaju učeniku na predlog predmetnog nastavnika, a ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine.

...

(11) Učenik koji na kraju školske godine ima prelazne ocene iz svih nastavnih predmeta prelazi u naredni razred."

Nakon izmena navedeni stavovi člana 72. glase:

„(5) Učenik se ocenjuje iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja.

(6) Učenik se ocenjuje najmanje četiri puta u polugodištu, a ako je nedeljni fond časova obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti jedan čas najmanje dva puta u polugodištu.

(7) Na osnovu praćenja i vrednovanja tokom nastavne godine zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i

aktivnosti utvrđuje odeljenjsko veće koje čine nastavnici koji predaju učeniku na predlog nastavnika, a ocenu iz vladanja na predlog odeljenjskog starešine.

...

(11) Učenik koji je na kraju školske godine ocenjen i ima prelazne ocene iz svih obaveznih predmeta i iz izbornog programa drugi strani jezik i koji je ocenjen iz svih ostalih izbornih programa i aktivnosti prelazi u naredni razred."

Članom 6. Izmena izvršene su terminološke izmene, čime se postiže veća jasnoća u primeni zakona kada je reč o ocenjivanju iz obaveznog predmeta, izbornog programa, odnosno aktivnosti.

Takođe, izmenjen je stav 11 kojim je precizirano da učenik koji je na kraju školske godine ocenjen i ima prelazne ocene iz svih obaveznih predmeta i iz izbornog programa drugi strani jezik i koji je ocenjen iz svih ostalih izbornih programa i aktivnosti prelazi u naredni razred.

Članom 7. Izmena vrši se izmena člana 73. Zakona koji se odnosi na ocenjivanje i napredovanje učenika i to tako što se menja stav 1, dodaje novi stav 2, menjaju dosadašnji stavovi 2 i 3 (koji postaju stavovi 3 i 4), briše se dosadašnji stav 4, vrši se izmena stavova 8, 10 i 13 i dodaje novi stav 19.

Odredbe član 73. Zakona koje su pretrpele izmene su pre izmena glasile:

„(1) U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključna ocena iz obaveznih premeta, izbornih programa i aktivnosti je opisna.

(2) Ocena iz stava 1. ovog člana utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta i iskazuje se kao mišljenje o razvoju i napredovanju učenika.

(3) Mišljenje iz stava 2. ovog člana unosi se u đlačku knjižicu i učenik prelazi u naredni razred.

(4) Bliži uslovi o sadržaju mišljenja iz stava 2. ovog člana uređeni su posebnim zakonom.

...

(8) Učenik drugog i trećeg razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima nedovoljne ocene prevodi se u naredni razred, na osnovu odluke odeljenjskog veća.

...

(10) Učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, a učenik završnog razreda u junskom i avgustovskom roku.

...

(13) Učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja ponavlja razred ako na kraju drugog polugodišta ima zaključene više od dve nedovoljne brojčane ocene ili ne položi popravni ispit, osim ocene iz vladanja.

..."

Nakon izmena čl. 73., u pogledu odredaba na koje se Izmena odnosi, glasi:

„(1) U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključna ocena iz obaveznih predmeta je opisna i utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta.

(2) U prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja zaključna ocena iz izbornih programa i aktivnosti je opisna i utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta.

(3) Ocena iz stava 1. ovog člana iskazuje se kao napredovanje učenika u ostvarivanju ishoda, angažovanje i preporuka.

(4) Zaključne ocene u prvom razredu osnovnog obrazovanja i vaspitanja iz obaveznih predmeta i iz izbornih programa i aktivnosti unose se u đačku knjižicu i učenik prelazi u naredni razred.

...

(8) Učenik drugog i trećeg razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima nedovoljne ocene prevodi se u naredni razred, na osnovu odluke odeljenjskog veća, izuzev učenika drugog i trećeg razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja.

...

(10) Učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, kao i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja polaže popravni ispit u

avgustovskom ispitnom roku, a učenik završnog razreda u junskom i avgustovskom roku.

...

(13) Učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja, kao i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja ponavlja razred ako na kraju drugog polugodišta ima zaključene više od dve nedovoljne brojčane ocene ili ne položi popravni ispit, osim ocene iz vladanja.

...

(19) Razredni ispit polaže učenik koji nije ocenjen iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti, ukoliko nije pohađao nastavu više od trećine ukupnog godišnjeg broja časova tog obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i ukoliko se ocenjivanjem utvrdi da nije dostigao obrazovne standarde na osnovnom nivou."

Izmenama je precizirano koji se obavezni predmeti, izborni programi odnosno aktivnosti ocenjuju brojčano, odnosno opisno, kao i da se opisna ocena utvrđuje na kraju prvog i drugog polugodišta.

Precizirano je i da učenik koji nije ocenjen iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti iz razloga što je izostajao sa nastave više od trećine od propisanog ukupnog godišnjeg broja časova, i za koga se ocenjivanjem utvrdi da nije dostigao obrazovne standarde na osnovnom nivou, polaže razredni ispit.

U odredbi koja propisuje da se učenik drugog i trećeg razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja koji na kraju drugog polugodišta ima nedovoljne ocene prevodi u naredni razred, na osnovu odluke odeljenjskog veća, precizirano je da se to ne odnosi na učenika drugog i trećeg razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja.

U odredbi koja propisuje da učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja polaže popravni ispit u avgustovskom ispitnom roku, dodato je da se to odnosi i na učenika od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja.

U odredbi koja propisuje da učenik od četvrtog do sedmog razreda osnovnog obrazovanja i vaspitanja i učenik srednjeg obrazovanja i vaspitanja ponavlja razred ako na kraju drugog polugodišta ima zaključene više od dve nedovoljne brojčane ocene ili ne položi popravni ispit, osim ocene iz vladanja, precizirano je da se to

odnosi i na učenika od drugog do završnog razreda osnovnog muzičkog i baletskog obrazovanja i vaspitanja.

Članom 8. Izmena vrši se izmena čl. 75. Zakona koji se odnosi na opšti uspeh učenika i to tako što se menja stav 2, brišu stavovi 3 i 4, vrši izmena dosadašnjih stavova 5 i 6 (koji su postali stavovi 3 i 4).

Navedene odredbe čl. 75. koje su pretrpele izmene, pre iste su glasile:

“...“

(2) Učenik nije sa uspehom završio razred ukoliko ima više od dve nedovoljne ocene, osim ocene iz vladanja ili nije položio popravni ispit, osim učenika drugog i trećeg razreda osnovne škole koji se prevodi u naredni razred.

(3) Ocene učenika iz predmeta od prvog do četvrtog razreda osnovne škole utvrđuje odeljensko veće na predlog nastavnika razredne nastave.

(4) Ocene učenika iz predmeta od petog do osmog razreda osnovne škole i ocene učenika srednje škole utvrđuje odeljensko veće na predlog predmetnog nastavnika.

(5) Opšti uspeh učenika osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine zaključnih prelaznih brojčanih ocena iz obaveznih predmeta i ocene iz vladanja, počev od šestog razreda.

(6) Opšti uspeh učenika srednjeg obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine prelaznih zaključnih brojčanih ocena iz predmeta i ocene iz vladanja.

...”

Nakon izmena navedeni stavovi člana 75. glase:

“...“

(2) Učenik nije sa uspehom završio razred, odnosno ima nedovoljan uspeh ukoliko ima više od dve nedovoljne ocene, osim ocene iz vladanja ili nije položio popravni ispit, osim učenika drugog i trećeg razreda osnovne škole koji se prevodi u naredni razred.

(3) Opšti uspeh učenika osnovnog obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine zaključnih prelaznih brojčanih ocena iz

obaveznih predmeta i iz izbornog programa drugi strani jezik, kao i ocene iz vladanja, počev od šestog razreda.

(4) Opšti uspeh učenika srednjeg obrazovanja i vaspitanja utvrđuje se na kraju prvog i drugog polugodišta na osnovu aritmetičke sredine prelaznih zaključnih brožanih ocena iz obaveznih predmeta, izbornih programa, izuzev verske nastave i građanskog vaspitanja i ocene iz vladanja.

..."

Izmenama je precizirano da se izborni program drugi strani jezik ocenjuje brožčano i ulazi u opšti uspeh učenika.

Brisane su odredbe ranijih stavova 3 i 4 koje su se odnosile na nadležnost za utvrđivanje ocena učenika od prvog do 4 i od 5 do 8 razreda kao i učenika srednje škole.

2.5. Ispiti

Članom 9. Izmena menja se član 78. Zakona koji se odnosi na završne ispite u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju i to tako što se dodaje novi stav 4.

Novododati stav 4 glasi:

„Kandidat koji je nakon završenog programa obuke stekao javnu ispravu o ostvarenom standardu kvalifikacije u celini i javnu ispravu o ostvarenom standardu ključnih kompetencija za opšteobrazovni deo srednjeg stručnog obrazovanja odraslih ima pravo izlaska na završni ispit, odnosno pravo na polaganje stručne mature.“

2.6. Prava učenika i vaspitno-disciplinski postupak

Članom 10. Izmena menja se celokupni čl. 82. Zakona koji se odnosi na prigovor na ocenjivanje, ocenu i ispit.

Pre izmena čl. 82. Zakona je glasio:

„(1) Učenik osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da podnese:

- 1) prigovor na ocenu iz predmeta i vladanja u toku školske godine;*
- 2) prigovor na zaključnu ocenu iz predmeta i vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta;*
- 3) prigovor na ispit.*

(2) Prigovor na ocenu iz predmeta i vladanja podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od saopštenja ocene.

(3)Prigovor na zaključnu ocenu iz predmeta i vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od dana dobijanja đачke knjižice, odnosno svedočanstva, osim za učenike završnih razreda u roku od 24 sata.

(4)Prigovor na ispit podnosi se direktoru škole, u roku od 24 sata od saopštavanja ocene na ispitu.

(5)Direktor škole, u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenskim starešinom, odlučuje o prigovoru iz stava 1. tačka 1) ovog člana u roku od tri dana, odnosno u roku od 24 sata o prigovoru iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, prethodno pribavljajući izjavu nastavnika.

(6)Direktor je dužan da predmetnom nastavniku na čiju ocenu je uložen prigovor, u roku od tri dana od donošenja odluke dostavi odluku.

(7)Ako oceni da je prigovor osnovan i da ocena nije javno saopštena, obrazložena, odnosno da ocenjivanje nije u skladu sa propisima, direktor poništava ocenu, pojačava pedagoško-instruktivni rad sa nastavnikom u ustanovi i rešenjem obrazuje komisiju za proveru znanja učenika, pregled i ponovno ocenjivanje pismenog ili drugog rada učenika. Komisija ima tri člana, od kojih su dva stručna za predmet, odnosno oblast predmeta.

(8)Ukoliko se utvrdi da zaključna ocena nije izvedena u skladu sa propisima, direktor poništava i vraća ocenu odeljenjskom veću na razmatranje i zaključivanje.

(9)Nastavnik čija ocena je poništena upućuje se i na stručno usavršavanje za oblast ocenjivanja i komunikacijskih veština.

(10)Ukoliko pojačani pedagoško-instruktivni rad u ustanovi i stručno usavršavanje nastavnika ne daju pozitivan rezultat, direktor je u obavezi da zahteva stručno pedagoški nadzor nad radom nastavnika od strane prosvetnog savetnika.

(11)Ako direktor u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenskim starešinom oceni da je prigovor na ocenu iz vladanja osnovan i da ocenjivanje nije u skladu sa propisima upućuje odeljenjskom veću na razmatranje i ponovno odlučivanje, uz učešće stručnih saradnika.

(12)Ako direktor utvrdi da zaključna ocena iz predmeta nije izvedena u skladu sa propisima ili je prigovor iz drugih razloga osnovan, rešenjem poništava zaključnu ocenu i upućuje učenika na polaganje ispita.

(13) Ako utvrdi da je ocena na ispitu izvedena protivno propisima, poništiće ispit i uputiće učenika na ponovno polaganje ispita. Ispit se organizuje u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora.

(14) Ukoliko škola nema potreban broj stručnih lica za odgovarajući predmet, angažuje stručno lice iz druge škole.

(15) Nastavnik čija ocena je osporena ili na čiji je predlog utvrđena zaključna ocena, ne može da bude član komisije.

(16) Kada je poništen ispit direktor obrazuje novu komisiju u čijem sastavu ne mogu da budu članovi komisije čiji je ispit poništen.

(17) Ocena komisije je konačna."

Član 82. nakon izmena glasi:

„(1) Učenik osnovnog i srednjeg obrazovanja i vaspitanja, njegov roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik ima pravo da podnese:

1) prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja u toku školske godine;

2) prigovor na zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta;

3) prigovor na ispit.

(2) Prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja u toku školske godine podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od saopštenja ocene.

(3) Prigovor na zaključnu ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti i iz vladanja na kraju prvog i drugog polugodišta podnosi se direktoru škole u roku od tri dana od dana dobijanja đачke knjižice, odnosno svedočanstva, osim za učenike završnih razreda u roku od 24 sata.

(4) Prigovor na ispit podnosi se direktoru škole, u roku od 24 sata od saopštavanja ocene na ispitu.

(5) Direktor škole, u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenskim starešinom, rešenjem odlučuje o prigovoru iz stava 1. tačka 1) ovog člana u roku od tri dana, odnosno u roku od 24 sata o prigovoru iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana, prethodno pribavljajući izjavu nastavnika.

(6)Direktor je dužan da predmetnom nastavniku na čiju ocenu je uložen prigovor, u roku od tri dana od dana donošenja rešenja iz stava 5. ovog člana dostavi rešenje.

(7)Ako oceni da je prigovor na ocenu iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti osnovan i da ocena nije javno saopštena, obrazložena, odnosno da ocenjivanje nije u skladu sa propisima, direktor poništava ocenu, pojačava pedagoško-instruktivni rad sa nastavnikom u ustanovi i rešenjem obrazuje komisiju za proveru znanja učenika, pregled i ponovno ocenjivanje pismenog ili drugog rada učenika. Komisija ima tri člana, od kojih su dva stručna za predmet, odnosno oblast predmeta.

(8)Ukoliko se utvrdi da zaključna ocena nije izvedena u skladu sa propisima, direktor poništava i vraća ocenu odeljenjskom veću na razmatranje i zaključivanje.

(9)Ako direktor i nakon ponovnog razmatranja i zaključivanja od strane odeljenjskog veća propisanog stavom 8. ovog člana, utvrdi da zaključna ocena iz obaveznog predmeta, izbornog programa i aktivnosti nije izvedena u skladu sa propisima ili je prigovor iz drugih razloga osnovan, rešenjem poništava zaključnu ocenu i upućuje učenika na polaganje ispita.

(10)Nastavnik čija ocena je poništena upućuje se i na stručno usavršavanje za oblast ocenjivanja i komunikacijskih veština.

(11)Ukoliko pojačani pedagoško-instruktivni rad u ustanovi i stručno usavršavanje nastavnika ne daju pozitivan rezultat, direktor je u obavezi da zahteva stručno pedagoški nadzor nad radom nastavnika od strane prosvetnog savetnika.

(12)Ako direktor u saradnji sa stručnim saradnikom i odeljenjskim starešinom oceni da je prigovor na ocenu iz vladanja osnovan i da ocenjivanje nije u skladu sa propisima upućuje odeljenjskom veću na razmatranje i ponovno odlučivanje, uz učešće stručnih saradnika.

(13)Ako utvrdi da je ocena na ispitu izvedena protivno propisima, poništava ispit i upućuje učenika na ponovno polaganje ispita. Ispit se organizuje u roku od tri dana od dana podnošenja prigovora.

(14)Ukoliko škola nema potreban broj stručnih lica, angažuje stručno lice iz druge škole.

(15) Nastavnik čija ocena je osporena ili na čiji je predlog utvrđena zaključna ocena, ne može da bude član komisije.

(16) Kada je poništen ispit direktor obrazuje novu komisiju u čijem sastavu ne mogu da budu članovi komisije čiji je ispit poništen.

(17) Ocena komisije je konačna.“

Navedenim izmenama precizirane su terminološke odrednice u pogledu vrste prigovora na ocenu iz predmeta, programa, aktivnosti i vladanja, kao i vrste prigovora na ispit, kao i situacije u kojima direktor rešenjem poništava zaključnu ocenu i upućuje učenika na polaganje ispita.

Članom 11. Izmena vrši se izmena čl. 85. Zakona kojim je propisan vaspitno-disciplinski postupak i to tako što se menja stav 2, dodaje novi stav 3 i brišu dosadašnji stavovi 5 i 6 navedenog člana.

Odredbe čl. 85. Zakon akoje su pretrpele izmene, pre izmena su glasile:

““““

(2) Direktor, u roku od 30 dana od dana učinjene povrede iz stava 1. ovog člana, zaključkom pokreće vaspitno-disciplinski postupak, vodi ga i okončava rešenjem i o tome odmah, a najkasnije narednog radnog dana obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

...

(5) Vaspitno-disciplinski postupak za učinjenu težu povredu obaveze učenika, pokreće se najkasnije u roku od osam dana od dana saznanja.

(6) Vaspitno-disciplinski postupak za učinjenu povredu zabrane iz čl. 110-112. ovog zakona pokreće se odmah, a najkasnije u roku od dva dana od dana saznanja.

...“

Nakon izmena relevantne odredbe čl. 85. Zakona glase:

““““

(2) Za učinjenu težu povredu obaveze učenika direktor zaključkom pokreće vaspitno-disciplinski postupak najkasnije u roku od osam dana od dana saznanja, a za učinjenu povredu zabrane iz čl. 110-112. ovog zakona zaključkom pokreće postupak odmah, a najkasnije u roku od dva dana od dana saznanja, o čemu odmah, a

najkasnije narednog radnog dana obaveštava roditelja, odnosno drugog zakonskog zastupnika.

(3) Direktor vodi postupak i okončava ga rešenjem.

..."

Izmenama su precizirani rokovi pokretanja disciplinskog postupka u slučaju učinjene teže povrede obaveze učenika, odnosno povrede zabrana propisanih čl. 110 –112. Zakona, rokovi u kojima zastareva i da se ovaj postupak pokreće zaključkom, a okončava rešenjem direktora.

Naime, pre izmena je bio propisan jedinstveni rok od 30 dana, a nakon izmena rok zavisi od povrede učenika, te je propisan rok od 8 dana od dana saznanja kod teže povrede obaveze učenika, odnosno odmah a najkasnije u roku od dva dana od dana saznanja za povredu zabrane iz čl. 110-112. Zakona. Takođe se uvodi rok „najkasnije narednog radnog dana“ kada je u pitanju obaveštavanje roditelja odnosno drugog zakonskog zastupnika o pokretanju vaspitno-disciplinskog postupka.

Novododatim stavom 3 je precizirano da direktor vodi postupak i okončava ga rešenjem.

Naime, brojne ustanove su po pokrenutom vaspitno-disciplinskom postupku, a u cilju obezbeđivanja objektivnosti postupka i izbegavanja samovoljnog odlučivanja jednog lica (direktora) formirale komisije za vođenje vaspitno-disciplinskog postupka. Navedenom odredbom kao da se na svaki mogući način želi izbeći pomenuta objektivnost i tok postupka i odlučivanje sprovesti tako da zavisi samo od volje direktora.

Najčešće se opštim aktom ustanove bliže uređuje postupak, te navedeno postupanje u pogledu formiranja komisije je jedino ispravno i neophodno, ako se želi postići pomenuta objektivnost i izbeći samovolja jednog lica, ali svaka ustanova u skladu sa svojom organizacijom rada odlučuje da li je to celishodno ili ne.

Mišljenja smo da se navedenom odredbom svakako ne isključuje mogućnost da direktor formira komisiju koja bi mu bila od velike pomoći, iako on zadržava pravo i zakonsku obavezu rukovođenja postupkom i donošenja u njemu konačne odluke.

2.7. Delatnost ustanove

Članom 12. Izmena vrši se izmena čl. 89. Zakona kojim se uređuje delatnost ustanove i to tako što se pomenutom članu dodaju dva nova stava 7 i 8 koji glase:

„(7)Ustanova od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, u smislu ovog zakona, jeste ustanova koja ostvaruje izuzetne rezultate na međunarodnom nivou čime doprinosi unapređivanju i promovisanju sistema obrazovanja i vaspitanja Republike Srbije.

(8)Ustanove od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju jesu Matematička gimnazija u Beogradu i Gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj” u Novom Sadu.”

Navedenim novododatim stavovima je propisano šta se u smislu ovog zakona smatra ustanovom od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju kao i da su Matematička gimnazija u Beogradu i Gimnazija „Jovan Jovanović Zmaj” u Novom Sadu ustanove od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju.

U obrazloženju Predloga Izmena detaljno je obrazloženo imenovanje ove dve ustanove ustanovama od nacionalnog značaja a sve zbog uloge i rezultata u obrazovanju koje su ove ustanove ostvarile od svog osnivanja do danas.

Članom 13. Izmena vrši se izmena čl. 92. koji se odnosi na uslove za početak rada i obavljanje delatnosti ustanove, tako što mu se dodaje novi stav 2 koji glasi:

„Bliže uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti ustanove, propisuje ministar.”

Dakle, podzakonske akte u ovoj oblasti a u pogledu bližeg određivanja uslova za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti ustanove, će kao i do sada donositi ministar, međutim očigledno se javila potreba za dodatnim preciziranjem ove nadležnosti navedenim članom.

2.8. Lokalni savet roditelja

Članom 14. Izmena vrši se izmena članova 120., 121. I 138. Zakona.

U navedenim članovima termin „opštinski savet roditelja” zamenjen je terminom „lokalni savet roditelja”, čime je izvršeno terminološko usklađivanje sa Zakonom o lokalnom samoupravi („Službeni glasnik RS” br. 129/07, 83/14 - dr. zakon, 101/16 - dr. zakon i 47/18).

Pored terminološkog usklađivanja u članu 121. Izmenjen je stav 1. preciziranjem predstavnika u Lokalnom savetu roditelja.

Pre izmena stav 1 pomenutog člana je glasio:

„Opštinski savet roditelja čine predstavnici saveta roditelja, svih ustanova sa područja opštine, odnosno gradske opštine (u daljem tekstu: opština). Predstavnici saveta roditelja biraju se svake školske godine.“

Nakon izmena pomenuti stav glasi:

„Lokalni savet roditelja čine predstavnici saveta roditelja, svih ustanova sa područja opštine, grada, odnosno gradske opštine (u daljem tekstu: opština). Predstavnici saveta roditelja biraju se svake školske godine.“

2.9. Uslovi za obavljanje dužnosti i status direktora

Članom 15. Izmena izvršena je izmena čl. 122. stav 3 Zakona.

Pre izmena navedeni stav 3 člana 122. je glasio:

„Dužnost direktora predškolske ustanove može da obavlja lice koje ima: obrazovanje iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona za vaspitača ili stručnog saradnika, dozvolu za rad nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje osam godina rada u predškolskoj ustanovi na poslovima vaspitanja i obrazovanja nakon stečenog odgovarajućeg obrazovanja.“

Nakon izmena, navedeni stav glasi:

„Dužnost direktora predškolske ustanove može da obavlja lice koje ima: obrazovanje iz člana 140. st. 1. i 2. ovog zakona za vaspitača ili stručnog saradnika, dozvolu za rad nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika, obuku i položen ispit za direktora ustanove i najmanje osam godina rada u ustanovi na poslovima obrazovanja i vaspitanja nakon stečenog odgovarajućeg obrazovanja.“

Izmenom ovog člana menjaju se uslovi u pogledu potrebnog radnog iskustva direktora predškolske ustanove, tako što je sada dovoljno da ima propisano radno iskustvo u ustanovi na poslovima obrazovanja i vaspitanja nakon stečenog odgovarajućeg obrazovanja, a ne kao do sada u predškolskoj ustanovi na poslovima vaspitanja i obrazovanja. Dakle, pored brisanja reči „predškolskoj“ izvršena je rotacija reči obrazovanja i reči vaspitanja, čime se sveukupno želi kao uslov postaviti propisano radno iskustvo u bilo kojoj vrsti obrazovno vaspitne ustanove (osnovne, srednja...) a ne kao do sada samo u predškolskoj ustanovi.

Članom 16. Izmena izvršena je izmena čl. 124. Zakona koji se odnosi na status direktora ustanove i to tako što se menja stav 1,

dodaju novi stavovi 2 i 3, menja dosadašnji stav 2 (koji postaje stav 4) kao i stav 4 (koji postaje stav 6).

Pre izmena navedeni član 124. je glasio:

„(1) Prava, obaveze i odgovornosti direktora utvrđuju se posebnim ugovorom o međusobnim pravima i obavezama, bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) Direktor u ustanove miruje radni odnos za vreme trajanja dva mandata i ima pravo da se vrati na poslove koje je obavljao pre imenovanja.

(3) Ukoliko direktoru ustanove kome miruje radni odnos prestane dužnost zbog isteka mandata ili na lični zahtev tokom trećeg i svakog narednog mandata, raspoređuje se na poslove koji odgovaraju stepenu i vrsti njegovog obrazovanja.

(4) Ako nema odgovarajućih poslova, lice iz stava 3. ovog člana ostvaruje prava kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom.“

Nakon izmena navedeni član 124. glasi:

„(1) Organ upravljanja zaključuje sa direktorom ugovor o radu na određeno vreme.

(2) Ukoliko je za direktora imenovano lice iz reda zaposlenih u toj ustanovi, donosi se rešenje o njegovom premeštaju na radno mesto direktora koje po sili zakona zamenjuje odgovarajuće odredbe ugovora o radu.

(3) Ukoliko je direktor imenovan iz reda zaposlenih kod drugog poslodavca, ostvaruje pravo na mirovanje radnog odnosa na osnovu rešenja o imenovanju.

(4) Lice iz st. 2. i 3. ovog člana ima pravo da se nakon prestanka dužnosti direktora nakon prvog, odnosno drugog mandata vrati na poslove koje je obavljalo pre imenovanja za direktora ustanove.

(5) Ukoliko direktoru ustanove kome miruje radni odnos prestane dužnost zbog isteka mandata ili na lični zahtev tokom trećeg i svakog narednog mandata, raspoređuje se na poslove koji odgovaraju stepenu i vrsti njegovog obrazovanja.

(6) Ako nema odgovarajućih poslova, lice iz stava 5. ovog člana ostvaruje prava kao zaposleni za čijim radom je prestala potreba, u skladu sa zakonom.“

Izmenama je na drugačiji način uređen status direktora ustanove. Naime, umesto dosadašnjeg stava 1 kojim je bilo propisano da ustanova bez zasnivanja radnog odnosa sa direktorom zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama, izmenom stava 1 je propisano da organ upravljanja zaključuje sa direktorom ugovor o radu na određeno vreme. Navedenim izmenama se opet postavlja pitanje odnosa funkcije i radnog mesta kada je u pitanju pozicija direktora kao i potrebe da se zasniva radni odnos.

Uvođenjem ugovora o radu na određeno vreme funkcija direktora upodobljena je radnom mestu odnosno statusu zaposlenog.

Dodati su novi stavovi 2 i 3 kojima se reguliše status direktora u zavisnosti od činjenice da li je lice imenovano iz reda zaposlenih te ustanove kada se donosi rešenje o njegovom premeštaju na radno mesto direktora, koje po sili zakona menja odredbe postojećeg ugovora o radu, čime se zapravo ukazuje da ne postoji potreba aneksiranja ugovora, ili iz reda zaposlenih kod drugog poslodavca kada ostvaruje mirovanje radnog odnosa na tom radnom mestu na osnovu imenovanja za direktora ustanove.

Odredbe ovog člana u pogledu mirovanja radnog odnosa lica imenovanog za direktora koji je bio zaposlen u drugoj ustanovi, nisu usklađene sa Zakonom o radu ("Sl. glasnik RS" broj 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017-OUS, 113/2017 i 95/2018-aut.tumačenje), i u vezi sa tim u skladu sa Zakonom o Agenciji za borbu protiv korupcije u pogledu pojma funkcionera i javne funkcije ("Sl. glasnik RS", broj 97/2008, 53/2010, 66/2011-OUS, 67/2013-OUS, 112/2013-aut.tumačenje i 8/2015-OUS). Navedenim zakonom su između ostalog definisani pojmovi „funkcioner“ i „javna funkcija“:

- "funkcioner" je svako izabrano, postavljeno ili imenovano lice u organe Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave i organe javnih preduzeća i privrednih društava, ustanova i drugih organizacija čiji je osnivač, odnosno član Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i drugo lice koje bira Narodna skupština;

- "javna funkcija" je funkcija u organima Republike Srbije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, organima javnih preduzeća i privrednih društava, ustanova i drugih organizacija, čiji je osnivač, odnosno član Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave, kao i funkcija drugih lica koje bira Narodna skupština, a podrazumeva ovlašćenja rukovođenja, odlučivanja, odnosno donošenja opštih ili pojedinačnih akata.

Zakonom o radu u okviru čl. 79. koji uređuje mirovanje radnog odnosa, predviđeni su slučajevi u kojima zaposleni ostvaruje pravo na mirovanje radnog odnosa. U stavu 1 pomenutog člana propisano je da zaposlenom miruju prava i obaveze koje se stiču na radu i po osnovu rada, osim prava i obaveza za koje je zakonom, opštim aktom, odnosno ugovorom o radu drukčije određeno, ako odsustvuje sa rada zbog:

- 1) odlaska na odsluženje, odnosno dosluženje vojnog roka;
- 2) upućivanja na rad u inostranstvo od strane poslodavca ili u okviru međunarodno-tehničke ili prosvetno-kulturne saradnje, u diplomatska, konzularna i druga predstavništva;
- 3) privremenog upućivanja na rad kod drugog poslodavca u smislu člana 174. ovog zakona;
- 4) izbora, odnosno imenovanja na funkciju u državnom organu, sindikatu, političkoj organizaciji ili drugu javnu funkciju čije vršenje zahteva da privremeno prestane da radi kod poslodavca;
- 5) izdržavanja kazne zatvora, odnosno izrečene mere bezbednosti, vaspitne ili zaštitne mere, u trajanju do šest meseci.

Relevantna odredba kojom se uređuje mirovanje radnog odnosa lica imenovanog za direktora ustanove, a zaposlenog u drugoj ustanovi upućuje na stav 1 tač. 4) kojom je mirovanje propisano u slučaju izbora na funkciju u propisanim organim i organizacijama odnosno drugu javnu funkciju. Imajući u vidu da je Izmenom promenjen stav 1 čl. 124. Zakona i uveden ugovor o radu na određeno vreme za imenovanog direktora, mesto direktora se mora upodobiti radnom mestu, a ne funkciji te se u Zakonu o radu ne može pronaći osnov za mirovanje radnog odnosa licu iz novododatog stava 3 čl. 124. Zakona.

Izmenom je precizirano da navedena lica nakon prvog odnosno drugog mandata mogu da se vrata na poslove koje su obavljala pre imenovanja. Navedeno je bilo regulisano na isti način u pogledu broja mandata i pre izmene, ali je očigledno bilo neophodno precizirati da se bez obzira na činjenicu da li je lice iz iste ustanove ili iz druge ustanove imenovano na funkciju direktora, istom „čuva radno mesto“ dva mandata.

2.10. Rad nastavnika u inostranstvu

Članom 17. Izmena izmenjen je čl. 157. Zakona koji se odnosi na rad nastavnika u inostranstvu, tako što su navedenom članu dodati novi stavovi 6 i 7 koji glase:

„(6) Izuzetno, obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu može da izvodi i lice koje nije u radnom odnosu na neodređeno vreme u školi u Republici Srbiji, a koje ima prebivalište na teritoriji zemlje u kojoj se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu i koje ispunjava ostale uslove za lice koje ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu.

(7) Lice iz stava 6. ovog člana angažuje se na osnovu konkursa ili na predlog nadležnog diplomatsko-konzularnog predstavništva.“

Izmenom je proširen krug lica koji u izuzetnim slučajevima mogu da izvode obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu i na lica koja nisu u radnom odnosu na neodređeno vreme u školi u Republici Srbiji, a koja imaju prebivalište na teritoriji zemlje u kojoj se ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu i koja ispunjavaju ostale uslove za lice koje ostvaruje obrazovno-vaspitni rad na srpskom jeziku u inostranstvu. Propisano je da se navedena lica angažuju na osnovu konkursa ili na predlog nadležnog diplomatsko-konzularnog predstavništva.

2.11. Otpremnina

Članom 18. Izmena izmenjen j ečl. 167. Zakona koji reguliše prestanak radnog odnosa, tako što mu je dodat novi stav 4 koji glasi:

„Visina otpremnine iz stava 3. ovog člana utvrđuje se opštim aktom ustanove, s tim što ne može biti niža od zbira trećine plate zaposlenog za svaku navršenu godinu rada u radnom odnosu kod poslodavca kod koga ostvaruje pravo na otpremninu.“

Naime, članom 167. stav 3 predviđeno je pravo na otpremninu zapsolenom kome radni odnos prestane iz razloga utvrđenog članom 139. stav 1. tačka 2) ovog zakona koji se odnosi na psihičku, fizičku i zdravstvenu sposobnost za rad sa decom i učenicima. Novododatim stavom 4 regulisana je visina otpremnine koja se takvom licu isplaćuje, jer do sada način obračuna otpremnine po ovom osnovu nije bio uređen.

2.12. Evidencije

Članom 19. Izmena izvršena je izmena člana 174., koji reguliše evidencije o deci, učenicima i odraslima koje vodi ustanova, tako što je izvršena izmena stavova 2,3,4 i 5, brisan dosadašnji stav 6, dodat novi stav 8 i izvršena izmena stava 9.

Čl. 174. pre izmena je glasio:

„(1)Ustanova vodi evidenciju o deci, učenicima i odraslima obuhvaćenim formalnim obrazovanjem, o roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i o zaposlenima, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

(2)Evidencija o deci, učenicima i odraslima i o roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i funkcionalni status i potrebna dodatna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška, u skladu sa posebnim zakonom.

(3)Evidencija o zaposlenima predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, stepen i vrsta obrazovanja, radno-pravni status, plata i podaci za njen obračun i isplatu, stručno usavršavanje, položeni ispiti za rad u obrazovanju i vaspitanju, karijerno napredovanje i kretanje u službi, u skladu sa posebnim zakonom.

(4)Ustanova vodi:

1) matičnu knjigu upisane dece, učenika i odraslih;

2) evidenciju o vaspitno-obrazovnom, obrazovno-vaspitnom, odnosno vaspitnom radu i o uspehu i vladanju učenika i odraslih;

3) zapisnik o položenim ispitima;

4) evidenciju o izdatim javnim ispravama.

(5)Evidencija iz stava 4. tačka 2) ovog člana može se voditi i elektronski.

(6)Evidencije iz stava 4. ovog člana ustanova vodi na srpskom jeziku ćiriličkim pismom na propisanom obrascu.

(7)Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, ustanova vodi evidenciju na srpskom jeziku ćiriličkim pismom i na jeziku i pismu nacionalne manjine, osim evidencije o obrazovno-vaspitnom radu koja se vodi na jeziku na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad.

(8)Ustanova je rukovalac podataka iz st. 1-3. ovog člana i odgovorna je za njeno prikupljanje, upotrebu, ažuriranje i čuvanje, u skladu sa ovim, posebnim zakonom i zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

(9)Vrste, naziv, sadržaj obrazaca evidencije i javnih isprava i način njihovog vođenja, popunjavanja, izdavanja, propisuje ministar, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.“

Član 174. nakon izmena glasi:

„(1)Ustanova vodi evidenciju o deci, učenicima i odraslima obuhvaćenim formalnim obrazovanjem, o roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima i o zaposlenima, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

(2)Evidencija o deci, učenicima i odraslima i o roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i funkcionalni status i potrebna dodatna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

(3)Evidencija o zaposlenima predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, stepen i vrsta obrazovanja, radno-pravni status, plata i podaci za njen obračun i isplatu, stručno usavršavanje, položeni ispiti za rad u obrazovanju i vaspitanju, karijerno napredovanje i kretanje u službi, u skladu sa ovim i posebnim zakonom.

(4)Ustanova može svaku od evidencija iz st. 1-3. ovog člana da vodi elektronski u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete (u daljem tekstu: JISP).

(5)Evidencije iz st. 1-3. ovog člana ustanova vodi na srpskom jeziku ćiriličkim pismom na propisanom obrascu ili elektronski.

(6)Kada se obrazovno-vaspitni rad ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, ustanova vodi evidenciju na srpskom jeziku ćiriličkim pismom i na jeziku i pismu nacionalne manjine, osim evidencije o obrazovno-vaspitnom radu koja se vodi na jeziku na kome se izvodi obrazovno-vaspitni rad.

(7)Ustanova je rukovalac podataka iz st. 1-3. ovog člana i odgovorna je za njeno prikupljanje, upotrebu, ažuriranje i čuvanje, u skladu sa ovim, posebnim zakonom i zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

(8)Ukoliko ustanova vodi evidenciju u elektronskom obliku, Ministarstvo je obrađivač podataka i odgovorno je za čuvanje i zaštitu podataka.

(9)Vrstu, naziv, sadržaj i izgled obrazaca evidencija i javnih isprava i način njihovog vođenja, popunjavanja i izdavanja, propisuje ministar, u skladu sa ovim i posebnim zakonom."

Izvršena je izmena i dopuna čl. 174. na način da je propisano da ustanova može da svaku od evidencija iz st. 1 – 3. ovog člana (učenicima, odraslima, roditeljima i zaposlenim) vodi elektronski u okviru jedinstvenog informacionog sistema prosvete (JISP), kao i

da ih vodi na srpskom jeziku ćirilčkim pismom na propisanom obrascu ili elektronski.

Propisano je da je Ministarstvo obrađivač podataka i odgovorno je za čuvanje i zaštitu podataka ukoliko ustanova vodi evidenciju u elektronskom obliku,.

Propisano je ovlašćenje ministra da u skladu sa ovim i posebnim zakonom propiše vrstu, naziv, sadržaj i izgled obrazaca evidencija i javnih isprava i način njihovog vođenja, popunjavanja i izdavanja.

Članom 20. Izmena izmenjen je čl. 175. Zakona koji se odnosi na Jedinostveni informacioni sistem prosvete i to tako što se vrši izmena stavova 1, 2 i 3 i dodaju novi stavovi 4 i 5.

Član 175. pre izmena je glasio:

„(1)Jedinostveni informacioni sistem prosvete (u daljem tekstu: JISP) uspostavlja i njime upravlja Ministarstvo.

(2)Ustanove unose i ažuriraju podatke iz evidencija iz člana 174. ovog zakona u elektronskom obliku u JISP u okviru odgovarajućeg registra.

(3) Ministarstvo vodi registar:

1) ustanova;

2) dece, učenika i odraslih;

3) zaposlenih u ustanovama.

(4)Bliže uslove i način uspostavljanja JISP-a, registara, vođenja, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti podataka koji se unose u registre, kao i vrsti statističkih izveštaja na osnovu podataka iz registara, propisuje ministar.“

Nakon izmena čl. 175. glasi:

„(1)Ministarstvo uspostavlja JISP i njime upravlja uz tehničku podršku službe Vlade nadležne za projektovanje, usklađivanje, razvoj, funkcionisanje sistema elektronske uprave i druge poslove propisane zakonom.

(2)Služba Vlade iz stava 1. ovog člana obavlja poslove koji se odnose na čuvanje, sprovođenje mera zaštite i obezbeđivanja sigurnosti i bezbednosti podataka u državnom centru za čuvanje i upravljanje podataka, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava i informaciona bezbednost.

(3)Ministarstvo u okviru JISP-a vodi registar:

1) ustanova;

2) dece, učenika i odraslih;

3) zaposlenih u ustanovama.

(4) U registar iz stava 3. ovog člana unose se podaci iz evidencija iz člana 174. ovog zakona.

(5) Ustanove su dužne da u registar iz stava 3. ovog člana unose i ažuriraju podatke iz evidencija iz člana 174. ovog zakona, ukoliko evidencije ne vode u okviru JISP-a.

(6) Bliže uslove i način uspostavljanja JISP-a, registara, vođenja, prikupljanja, unosa, ažuriranja, dostupnosti podataka koji se unose u registre, kao i vrsti statističkih izveštaja na osnovu podataka iz registara, propisuje ministar."

Izmenama je precizirano da Ministarstvo uspostavlja JISP i da njime upravlja uz tehničku podršku službe Vlade nadležne za projektovanje, usklađivanje, razvoj, funkcionisanje sistema elektronske uprave i druge poslove propisane zakonom.

Propisano je da služba Vlade obavlja poslove koji se odnose na čuvanje, sprovođenje mera zaštite i obezbeđivanja sigurnosti i bezbednosti podataka u državnom centru za čuvanje i upravljanje podataka, u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava i informaciona bezbednost.

Precizirani su i podaci koji se unose u propisane evidencije, kao i dužnost ustanova u pogledu unosa i ažuriranja podataka iz propisanih evidencija.

Članom 21. Izmena izvršena je izmena čl. 176. Zakona kojim se uređuje jedinstveni obrazovni broj, tako što se menja stav 5, dodaju se novi stavovi 7 i 8 i vrši izmena dosadašnjeg stava 7 (koji je postao stav 9).

Relevantne odredbe člana 176. su pre izmene glasile:

"/...

(5) Podaci o ličnosti iz stava 4. ovog člana prikupljaju se isključivo u svrhu dodele JOB-a detetu, učeniku i odraslom.

...

(7) Podaci o JOB-u i privremenom JOB-u čuvaju se trajno.

..."

Nakon izmena odredbe čl. 176. Zakona koje su pretrpele izmene glase:

„...“

(5) Podaci o ličnosti iz stava 4. ovog člana prikupljaju se u svrhu dodele JOB-a detetu, učeniku i odraslom, kao i u druge svrhe propisane zakonom.

...

(7) Roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik i odrasli iz stava 6. ovog člana može da zahteva da mu se JOB i podaci za lični pristup registru dostave na adresu elektronske pošte.

(8) Ministarstvo uspostavlja i vodi evidenciju u elektronskom obliku o svim zahtevima i dodeljenim JOB i privremenim JOB.

(9) Podaci o JOB-u i privremenom JOB-u iz stava 6. ovog člana čuvaju se trajno.

...“

Navedenim izmenama se propisuje mogućnost da roditelj, odnosno drugi zakonski zastupnik i odrasli iz stava 6. ovog člana može da zahteva da mu se JOB i podaci za lični pristup registru dostave na adresu elektronske pošte, a da Ministarstvo uspostavlja i vodi evidenciju u elektronskom obliku o svim zahtevima i dodeljenim JOB i privremenim JOB.

Članom 22. Izmena izvršena je izmena čl. stava 1 u čl. 177. Zakona kojim se regulišu podaci u registru dece, učenika i odraslih.

Navedeni stav u relevantnom delu je pre izmena glasio:

„Ustanova unosi i ažurira podatke iz člana 174. stav 2. ovog zakona u registar dece, učenika i odraslih, preko svog pristupnog naloga preko JOB-a, i to:

....“

Nakon izmena glasi:

„Podaci iz člana 174. stav 2. ovog zakona unose se u registar dece, učenika i odraslih, preko JOB-a, u skladu sa zakonom, i to:...”“

Precizirano je da se podaci iz člana 174. stav 2. (Evidencija o deci, učenicima i odraslima i o roditeljima, odnosno drugim zakonskim zastupnicima koja predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, obrazovni, socijalni i funkcionalni status i potrebna dodatna obrazovna, socijalna i zdravstvena podrška, u

skladu sa ovim i posebnim zakonom) ovog zakona unose u registar dece, učenika i odraslih preko JOB-a.

Članom 23. Izmena izvršena je izmena u čl. 180. stav 1 kojim se regulišu podaci u registru zaposlenih.

Navedeni stav u relevantnom delu je pre izmena glasio:

„ Ustanova unosi i ažurira podatke iz člana 174. stav 3. ovog zakona u registar zaposlenih, i to:...”

Nakon izmena glasi:

„Podaci iz člana 174. stav 3. ovog zakona unose se u registar zaposlenih, i to:...”

Precizirano da se podaci iz člana 174. stav 3. (Evidencija o zaposlenima koja predstavlja skup ličnih podataka kojima se određuje njihov identitet, stepen i vrsta obrazovanja, radno-pravni status, plata i podaci za njen obračun i isplatu, stručno usavršavanje, položeni ispiti za rad u obrazovanju i vaspitanju, karijerno napredovanje i kretanje u službi, u skladu sa ovim i posebnim zakonom) unose u registar zaposlenih.

Članom 24. Izmena vrši se izmena čl. 181. stav 2 kojim je regulisana svrha obrade podataka.

Navedeni stav je pre izmena glasio:

„Svrha obrade podataka iz registara iz člana 175. stav 3. ovog zakona jeste obezbeđivanje indikatora radi praćenja i unapređivanja kvaliteta, efikasnosti i efektivnosti sistema obrazovanja i vaspitanja na nivou ukupnog sistema, ustanove i pojedinca, a naročito praćenje obuhvata dece, učenika i odraslih obrazovanjem i vaspitanjem, njihovog napredovanja i obrazovnih postignuća, napuštanja obrazovnog sistema od strane dece, učenika i odraslih, završavanja obrazovanja; funkcionisanje sistema obrazovanja i vaspitanja, planiranja i preduzimanja mera obrazovne i upisne politike; sprovođenja završnih ispita i mature; praćenje profesionalnog statusa i usavršavanja zaposlenih; praćenje rada ustanova, finansiranja sistema obrazovanja i vaspitanja, stvaranje osnova za sprovođenje nacionalnih i međunarodnih istraživanja u oblasti obrazovanja i vaspitanja, kao i bezbedno, efikasno i racionalno čuvanje podataka i izveštavanja o obrazovnim indikatorima po preuzetim međunarodnim obavezama.”

Nakon izmena navedeni stav glasi:

„Svrha obrade podataka iz registara iz člana 175. stav 3. ovog zakona jeste obezbeđivanje indikatora radi praćenja i

unapređivanja kvaliteta, efikasnosti i efektivnosti sistema obrazovanja i vaspitanja na nivou ukupnog sistema, ustanove i pojedinca, a naročito praćenje obuhvata dece, učenika i odraslih obrazovanjem i vaspitanjem, njihovog napredovanja i obrazovnih postignuća, napuštanja obrazovnog sistema od strane dece, učenika i odraslih, završavanja obrazovanja; funkcionisanje sistema obrazovanja i vaspitanja, planiranja i preduzimanja mera obrazovne i upisne politike; sprovođenja završnih ispita i mature; praćenje i merenje uticaja kvalifikacija na zapošljavanje, odnosno mogućnosti zapošljavanja prema stečenim kvalifikacijama; praćenje profesionalnog statusa i usavršavanja zaposlenih; praćenje rada ustanova, finansiranja sistema obrazovanja i vaspitanja, stvaranje osnova za sprovođenje nacionalnih i međunarodnih istraživanja u oblasti obrazovanja i vaspitanja, kao i bezbedno, efikasno i racionalno čuvanje podataka i izveštavanja o obrazovnim indikatorima po preuzetim međunarodnim obavezama".

Dakle, među brojnim navedenim svrhama obrade podataka dodata je još jedna koja se odnosi na praćenje i merenje mogućnosti zapošljavanja prema stečenim kvalifikacijama i uopšte njihov uticaj na zapošljavanje.

Podsećamo da je u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti jasno i precizno određena svrha obrade podataka izuzetno važna, kako sa aspekta trenutno važećeg zakona tako i onog koji će se primenjivati nakon 21. avgusta 2019. god.

Članom 25. Izmena izmenjen je član 182. Zakona kojim je regulisano korišćenje podataka i to tako što je izvršena izmena stava 6 i dodat nov stav 7.

Stav 6 pomenutog čl. 182. Zakona je pre izmena glasio:

"/...

(6)Korisnik podataka iz registara iz člana 175. stav 3. ovog zakona može biti i državni i drugi organ i organizacija, kao i pravno i fizičko lice, pod uslovom da je zakonom ili drugim propisima ovlašćeno da traži i prima podatke, da su ti podaci neophodni za izvršenje poslova iz njegove nadležnosti ili služe za potrebe istraživanja, uz obezbeđivanje zaštite podataka o identitetu ličnosti."

Nakon izmena stavovi 6 i novododati stav 7 pomenutog čl. 182. glase:

"/...

(6)Korisnik podataka iz registara iz člana 175. stav 3. ovog zakona može biti i državni i drugi organ i organizacija, kao i pravno i fizičko lice, pod uslovom da je zakonom ili drugim propisima ovlašćeno da

traži i prima podatke, da su ti podaci neophodni za izvršenje poslova iz njegove nadležnosti ili služe za potrebe istraživanja, uz obezbeđivanje zaštite podataka o ličnosti.

(7)Korisnik podataka iz registara iz člana 175. stav 3. ovog zakona je i agencija nadležna za kvalifikacije koja je osnovana i obavlja delatnost u skladu sa zakonom kojim je uređen nacionalni okvir kvalifikacija, uz obezbeđivanje zaštite podataka o ličnosti."

Pored brisanja nepotrebne odredice „identitetu“ u pogledu podataka o ličnosti, novim stavom 7 je precizirano da je korisnik podataka (iz registra dece, učenika i odraslih, ustanova i zapsolenih u ustanovama) agencija nadležna za kvalifikacije koja je osnovana i obavlja delatnost u skladu sa zakonom kojim je uređen nacionalni okvir kvalifikacija.

Podsećamo, osnivanje, nadležnosti, organizacija i način rada pomenute agencije regulisani su Zakonom o Nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 27/2018).

Članom 26. Izmena izvršena je izmena u stavu 2 i izmenjen celokupni stav 3 člana 183. Zakona kojim je regulisano ažuriranje i čuvanje podataka.

Navedeni stavovi pomenutog čl. 183. pre izmena glase:

„...“

(2)Ustanova unosi, odnosno ažurira podatke u registre iz člana 175. stav 3. ovog zakona na dan nastanka promene, a najkasnije 30 dana od dana promene.

(3)Podatke u evidenciji iz člana 174. stav 4. tač. 1) i 4) ustanova čuva trajno, a iz tač. 2) i 3) - 10 godina.

...“

Nakon izmena glase:

„...“

(2)Podaci iz stava 1. ovog člana unose se u registre iz člana 175. stav 3. ovog zakona na dan nastanka promene, a najkasnije 30 dana od dana promene.

(3)Podaci iz evidencije iz člana 174. ovog zakona čuvaju se na način i u rokovima propisanim posebnim zakonom.

...“

Navedenim izmenama, umesto do sada propisanih preciznijih rokova za čuvanje podataka u evidenciji iz člana 174., propisuje se da se način čuvanja i rokovi propisuju posebnim zakonom.

Članom 27. Izmene izmenjen je čl. 184. u stavu 5. kojim je regulisana zaštita podataka.

Navedeni stav 5 je pre izmena glasio:

„Poslove administriranja JISP-a i registra iz člana 175. stava 3. ovog zakona obavlja posebno ovlašćeno lice u Ministarstvu.“

Nakon izmena navedeni stav 5 glasi:

„Poslove administriranja JISP-a i registara iz člana 175. stava 3. ovog zakona obavlja posebno ovlašćeno lice u Ministarstvu.“

Radi se o terminološkoj ispravci imajući u vidu da se u čl. 175 pominje više registara: registar ustanova, registar dece, učenika i odraslih i registar zaposlenih u ustanovama.

2.13. Primena odredaba za uvećanu platu za stečeno zvanje

Članom 28. Izmene izvršena je izmena čl. 205. u stavu 2 koji reguliše izjednačavanje zvanja pedagoškog savetnika ranije stečenog sa pedagoškim savetnikom odnosno višim pedagoškim savetnikom.

Stav 2 pomenutog člana je pre izmena glasio:

„Odredbe člana 151. stav 3. ovog zakona primenjuju se od školske 2018/2019. godine.“

Nakon izmena pomenuti stav 2 glasi:

„Odredbe člana 151. stav 3. ovog zakona primenjuju se danom stupanja na snagu propisa kojim se utvrđuju koeficijenti na osnovu stečenog zvanja.“

Navedenim izmenama se početak primena odredaba čl. 151 stav 3 (koje se odnose na uvećanu platu za stečeno zvanje) drugačije reguliše, umesto kao do sada od školske 2018/2019, primena će biti od stupanja na snagu propisa kojim se uređuju koeficijenti na osnovu stečenog zvanja.

2.14. Prelazne i završne odredbe

Članom 29. Izmjena, koji ne ulazi u prečišćeni tekst zakona propisano je:

„Organ upravljanja ustanove dužan je da radno-pravni status direktora, uskladi sa odredbama ovog zakona, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Ovim članom propisuje se rok, od 30 dana od dana stupanja na snagu zakona, organima upravljanja ustanova za usklađivanje radno-pravnog statusa direktora. Navedeno usklađivanje u pogledu radno-pravnog statusa odnosi se na zaključivanje ugovora o radu na određeno vreme sa direktorima ustanova umesto dosadašnjeg ugovora o međusobnim pravima i obavezama bez zasnivanja radnog odnosa, koje je propisano čl. 16. Izmena odnosno čl. 124. Zakona kojim je regulisan status direktora.

Članom 30. Izmena, koji ne ulazi u prečišćeni tekst zakona propisano je:

„Zaposleni koji nije stekao odgovarajuće obrazovanje za izvođenje nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada u školi za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, obavezan je da u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, stekne odgovarajuće obrazovanje.“

Ovim tzv. samostalnim članom propisana je obaveza za zaposlenog koji nije stekao odgovarajuće obrazovanje za izvođenje nastave i drugih oblika obrazovno-vaspitnog rada u školi za učenike sa smetnjama u razvoju i invaliditetom, da u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, stekne odgovarajuće obrazovanje.

Članom 31. Izmena, koji je takođe samostalni član odnosno član koji ne ulazi u prečišćen tekst zakona je propisan izuzetak od člana 144. stav 1 Zakona.

Članom 31. Izmene je propisano:

„Izuzetno od člana 144. stav 1. Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Službeni glasnik RS”, br. 88/17 i 27/18 – dr. zakon) medicinska sestra koja je zasnovala radni odnos u ustanovi pre stupanja na snagu Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 18/10, 101/17 i 113/17 – dr. zakon), može da obavlja vaspitno-obrazovni rad u predškolskoj ustanovi bez licence.“

Naime, čl. 144. stav 1 Zakona je propisano da poslove nastavnika, vaspitača i stručnog saradnika može da obavlja lice koje ima dozvolu za rad odn. licencu, te se ovim čl. 31. Izmena uvodi izuzetak u pogledu medicinskih sestara koje su radni odnos zasnovale u ustanovi pre stupanja na snagu Zakona o predškolskom vaspitanju i obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br.

18/10, 101/17 i 113/17 – dr. zakon) i koje saglasno ovom članu i bez licence mogu da obavljaju vaspitno- obrazovni rad.

Članom 32. Izmene, koji je takođe samostalni član je propisano:

„Ministar će doneti podzakonske akte za sprovođenje ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.“

Dakle, propisana je obaveza ministra za donošenje podzakonskih akata neophodnih za sprovođenje ovog zakona u propisanom roku.

Članom 33. Izmena propisano je stupanje na snagu Izmena:

„Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

Dakle, Izmene odnosno prečišćeni tekst Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Sl. glasnik RS“, br. 88/2017, 27/2018-dr.zakoni i 10/2019) primenjuje se od 23. februara 2019. godine.

3.Umesto zaključka

Svaki zakon je podložan izmeni usled nedostataka koji se jave prilikom njegove primene. U ovom slučaju se izmene obrazlažu upravo neophodnošću nekoliko konkretnih izmena i dopuna radi poboljšanja efikasnosti sistema obrazovanja i vaspitanja.

Pojedine terminološke izmene su opravdane, posebno u cilju usklađivanja sa drugim izmenama ili terminologijom u drugim Zakonima. Ipak, ne mogu se ovakvim obrazlaganjem izmena opravdati sve izmene Zakona, naročito ako nakon njih ovaj zakon kao *lex specialis* u oblasti radnih odnosa u prosveti nije usaglašen sa Zakonom o radu, kao krovnim zakonom u oblasti radnih odnosa na teritoriji Republike Srbije.

Za vreme važenja prethodnog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja ("Sl. glasnik RS", broj 72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015-aut. tumačenje, 68/2015 i 62/2016-OUS) ukazivali smo na potrebu pravljenja distinkcije između imenovanja na funkciju i zasnivanja radnog odnosa, jer prilikom imenovanja lica na funkciju direktora ustanove nije potrebno sa njim zaključivati ugovor o radu, jer nije po sredi zasnivanje radnog odnosa, a što naravno ne isključuje eventualni ugovor kojim se uređuju međusobna prava, obaveze i odgovornosti. Navedeno iz razloga što su brojne ustanove sa direktorima zaključivale radni odnos na određeno vreme, dok je navedenom licu mirovao radni odnos na radnom mestu sa koga je izabran.

Kada direktoru miruju prava i obaveze iz prethodnog radnog odnosa, on ne bi mogao da zasnuje novi radni odnos dok mu ne prestane prethodni radni odnos kod koga mu miruju prava i obaveze, jer je osnov za mirovanje radnog odnosa imenovanje na funkciju čije vršenje privremeno zahteva da prestane da radi kod poslodavca, te ukoliko zasnuje radni odnos, prestaje da postoji osnov za mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa. Mada postoje i mišljenja ministarstava u kome se „opravdava“ zasnivanje radnog odnosa direktora ali na određeno vreme za period obavljanja funkcije, posebno ukoliko je propisima predviđeno da se sa direktorom zaključuje ugovor o radu na određeno vreme. Tadašnji Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja nije propisivao zasnivanje radnog odnosa sa direktorom.

Donošenjem novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja („Sl. glasnik RS“, br. 88/2017 i 27/2018-dr.zakoni), upravo je navedeno uzeto u obzir te nakon niza godina nedoumica u praksi oko statusa direktora, propisano da se sa njim zaključuje ugovor o međusobnim pravima i obavezama, bez zasnivanja radnog odnosa. Dakle, konačno je bio prepoznat položaj direktora ustanove i propisan ispravan način za regulisanje njegovog statusa kao funkcije.

Sada nakon relativno kratke primene novog Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, bez opravdanog razloga, zakonodavac je odlučio da se uredi „radno-pravni“ status direktora propisivanjem obaveze zaključenja ugovora o radu. Primena navedenih noveliranih odredaba Zakona u praksi će pokazati svoje nedostatke koji će biti povod i predmet obrade i analize.